

בס"ד

אמרי שפר 'תקיט'

מתוך 'ליקוטי שמואל'

מלקט ועורך ע. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי
שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים:

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד –סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן.

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש –כרך ראשון על חומש בראשית

60 ש"ח

בלבד

להזמנה

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

אורח שהתארח בסוכותו של רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים", נוכח לדעת כי כאשר התכונן לשינה דקדק ה"חפץ חיים" ששולחן האוכל ישאר בתוך הסוכה. רבי, תמה האורח – מדוע אינך מוציא השולחן, כדי שיהיה מקום ברווח? בכוונה תחילה אני משאיר את השולחן – השיב ה"חפץ חיים" – שכן נפסק להלכה בשולחן ערוך: שאדם אשר בנה את סוכתו במקום שמצטער שם באכילה או בשתייה או בשינה, או שאי אפשר לו לעשות אחד מהם בסוכה, כגון, שמתירא מלסטים או מגנבים כשהוא בסוכה, אינו יוצא באותה סוכה כלל אפילו בדברים שלא מצטער בהם, משום שסוכה זו אינה כעין דירה שיוכל לעשות שם כל צרכיו. הרי לנו בפירוש – אמר ה"חפץ חיים – "שכאשר הסוכה אינה ראויה לכל צרכי האדם, אין יוצאים בה ידי חובת סוכה. ואם כך – סיים ה"חפץ חיים" – כיון שרוב העולם אינן נוהגין לאכול ללא שולחן נחשבת סוכה בלא שולחן שאינה ראויה לאכילה. סוכה כזו הראויה לשינה אך אינה ראויה לאכילה, אינו יוצא בה אף ידי חובת שינה !

אחר האכילה יש לרחוץ פיו - לפני התענית, כדי שלא יישארו שום פירורי אכילה.

אין אומרים בסליחות ובתפילות היום ערב יום הכיפורים 'תחנון', 'מזמור לתודה' ו'למנצח'.

איתא בספרים פשט, שאם יש לו לאדם אבא טוב או סבא טוב, הוא סומך עליהם שהם הרי יראי שמים ועושים נחת לקב"ה ובזכותם גם לו יהיה טוב ואינו צריך בעצמו גם ללמוד ולהתפלל כדבעי. על זה מזהירה התורה: "צור ילדך תשי", עדיף שתשכח מי הוא זה שילדך, שתשכח את היחוס שעליו אתה נשען כי זה יכול להוביל אותך ח"ו ל"ותשכח קל מחוללך", הרי אם אין אני לי מי לי וצריך האדם עבודה עצמית.

אנחנו לקראת שנה חדשה ועלינו להגיד, רבש"ע, אנחנו ממליכים אותך, אנחנו מבינים בדיוק מה שרצית להגיד לנו. הרי כל אחד יודע בדיוק מה ה' רוצה ממנו. כמו שאנשים אומרים אחרי הצרות, מה ה' רוצה מאיתנו? חשבתי לעצמי, ולא אמרתי כי מי אני להגיד, הרי ה' הביא צרה אחת – ומה עשית אז לתקן את מעשיך? כלום. אז למה אתה שואל בכלל? הרי כולנו מאחלים לכל יהודי שהקב"ה ישים סוף לכל צרותינו שלא ישמע ולא יפקד ולא יזכר כאלה דברים. אבל לפחות עכשיו באלול זה הזמן לתפוס שאלול זה ההיפך של לולא, אין מקרה, יש בורא עולם, ואנחנו ממליכים אותו שכל מה שהוא עושה לנו זה לא מקרה זה התכלית שנתפוס לשנות את הכיוון.

"אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר, ומיד היא מתקבלת". גם יפה היא אז ביותר, וגם מתקבלת מיד. רבינו הנשר הגדול משבח בספרו את קדושתם וחשיבותם היתרה של ימים קדושים ועילאיים אלו: .

אפשר להקל ברחיצת ידיו ופניו של ילד קטן ביום כיפור, דהרחיצה אינה להנאה אלא לצורך (הגרי"ש).

אשה חלשה המטפלת בילדים בביתה, ויש חשש שלא תוכל לצום בגלל טיפולה בילדים, חייב הבעל להישאר בבית ולטפל בילדים כדי שאשתו תוכל לצום, או שיביא אשה אחד לטפל בהם.

אתרג ר"ת א'מונה, ת'שובה, ר'פואה, ג'אולה, (בלבת אש)

בטבעו של עולם, יש ירידת הדורות בעבודת ה', אלא שתמיד ירידה זו היא במידה ידועה, עד שניתן לשער מה תהיה דרגתו של הדור הבא. אבל התורה מתריעה מפני מצב בו המרחק בין דור האבות לדור הבנים יהיה כה רב, והדרדרות כה מהירה, עד שלא ניתן יהיה לשער כיצד יהיו פניו של הדור הבא ומה תהיה דמותו - "לא שערום אבותיכם". (חם סופר)

בטעם מנהג אכילת תפוח בדבש בראש השנה, הוסיף הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א ביאור מתוק מדבש: הנה אנו יודעים, שטבעו של התפוח להשחיר לאחר שמקלפים את קליפתו, אך בכל זאת קיימת עצה לשמור על מראהו – למרוח עליו דבש, ובכך סגולתו הטבעית של הדבש לשמור על מראה הפרי ויופיו (יעוין בב"ב ג'). ולכן אנו לוקחים בראש השנה דוקא 'תפוח בדבש', כי אנו אומרים להקב"ה, הרי עם ישראל שנמשל לתפוח (שנאמר 'כתפוח בעצי היער'. 'שבת פ"ה), עבר ועובר כל כך הרבה צרות ויסורים, ולפעמים אנחנו עושים מעשים נגד רצונך, והעבירות הלא משחירות את פניו של היהודי לבלתי הכר, אך ריבונו של עולם! אנא, תמרח ותציף אותנו בדבש ... פתח לבנו בתורתך, שנמשלה לדבש, ואך טוב וחסד תרדפנו, ואז תראה איך פתאום אנו שומרים על מראנו, ומתחילים להכיר במתיקות הטוב שנתת לנו, ומשתדלים להיות יותר טובים, ועל כן תזכנו נא בשנה טובה ומתוקה!...

בכל יום חייב אדם לברך מאה ברכות, וביום הכיפורים סך הברכות בתפילות הם שישים ושש, ולכן עליו לכוין בברכת הקוראים בתורה והמפטיר לצאת ידי חובת מאה ברכות (שו"ע רפד ג.) וכן מצוה לברך על ריח טוב של מיני בשמים, וכל שהסיח דעתו חוזר ומברך, וטוב שיברך 'עצי' 'עשבי' 'מיני' והנותן ריח טוב. 'ומותר לקחת פירות הראויים לאכילה אף לכתחילה

ולברך עליהם, ואין בזה לא משום גזירה שמא יאכל, ולא משום מוקצה (חזו"ע ימים נוראים עמ' רפ.).

בליל כל נדרי, בבית מדרשו של האדמו"ר מבעלז עלה ר' שלום על הבימה והכריז: במסכת שבת פרק ב' נאמר: "שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, עישרתם, עירבתם, הדליקו את הנר". ויש לפרש את מאמר חז"ל כך: "ערב שבת עם חשיכה" - הכוונה לערב יום הכיפורים בעת הערב שמש, זוהי השעה האחרונה בה יכול היהודי לשוב בתשובה לפני הקב"ה, ובזמן הזה עליו לזכור שלשה דברים: עישרתם - כבר חלפו עשרת ימי תשובה. עירבתם - כבר העריב היום הקדוש והנורא. הדליקו את הנר - כבר דולקים הנרות לכבוד היום הגדול. עד מתי אנו דוחים את עשיית התשובה?! אם לא עכשיו, אימתי!...

בנוהג שבעולם, אם אדם נידון למאסר, או עונש אחר, בגלל שעבר על חוק המלכות, הדבר גורם צער לקרובי משפחתו החפים מפשע, אך השופטים אינם מתחשבים בכך, והם משיתים את העונש על החוטא, גם אם אחרים מצטערים מכך. אולם משפטו של הקב"ה אינו כן. אין הקב"ה מביא עונש על האדם רק כאשר כל האנשים שסביבו, שיצטערו מחמת עונש זה, גם הם חטאו וראויים לעונש. לכך נאמר: הַצּוּר 'תָּמִים' פָּעֵל – כשהקב"ה מעניש אדם, הרי עונש זה הוא תמים ושלם, כולל כל ההשלכות הנגזרות מעונש זה על אחרים, פִּי כָל דָּרָכָיו מְשֻׁפָּט. ועל כך בא כפל הלשון: קָל אֲמוּנָה – בנוגע לאיש זה המקבל את העונש, וְאֵין עָנָל – לגבי אחרים, שגם אין נעשה עוול לקרוביו, כי הכל ביושר ובמשפט!

בְּנִים לֹא אִמָּן בָּם (דברים לב, כ) לקראת יום ראש השנה, בזמן שרבים נוהגים

לפקוד קברות צדיקים, הלך פעם מרן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל גם להתפלל אצל "יד-אבשלום" הניצב בעמק יהושפט בהר-הזיתים. התפלאו ושאלו מקורביו: 'הרי כידוע אין כאן קבר של צדיק, רק מגדל נאה אשר נבנה לזכרו של אבשלום, ומה טעם יש להתפלל כאן?!' השיב רבי חיים: צודקים אתם, אבל יש לי בכך כוונה עמוקה. חכמינו ז"ל מספרים (סוטה י, ב) שאחרי שנהרג אבשלום קרא עליו אביו, דוד המלך, שמונה פעמים את המילה "בני", במטרה להעלותו מגיהנום ולהביאו לעולם הבא. לכן אני עומד כאן ואומר לפני הקב"ה: רבונו של עולם, ראה את האהבה הגדולה שאהב דוד את בניו, שלמרות שאבשלום רדף את אביו וגרם לו צער רב, אהבו אביו והתאבל עליו מאד, ופעל להביאו לעולם הבא, אף אתה אבינו שבשמים, אף אם חטאנו לך והכעסנו אותך, הלא אתה אוהב אותנו אהבה ללא גבול, לכן מחל לנו וסלח לנו, ותן לנו שנה טובה ומבורכת!

"בנעילה" הוא חתימת הגז"ד שנתכתב בר"ה על בני אדם לטוב ולרע ויזהר מאד בתפילה זו כי תכלית כל עשי"ת הוא יוה"כ, ותכלית יוה"כ הוא תפילה נעילה שהכל הולך אחר החיתום ואם לא עכשיו אימתי,

ולכן אף אם חלש הוא מחמת התענית יאזור כגיבור חלציו להתפלל במחשבה זכה וברורה ולקבל ע"ע גדר התשובה באמת, והבא לטהר מסייעין אותו וייחתם בספר חיים טובים" [לשון המ"ב].

בסעודה ראשונה לפנה"צ יאכל דגים (מט"א). וכן נהגו לאכול בשר עוף בסעודה מפסקת (מ"ב תר"ח סקט"ז).

בספר "ענף יוסף" מובא כי אתרוג בגימטריא 610 ובצירוף 3 המינים האחרים עולה מניינם לתרי"ג. והרי ארבעת המינים כנגד תרי"ג מצוות.

בתפילת יום הכיפורים, לפני חזרת הש"ץ, אומר החזן: "ה', ספרי חיים ומתים לפניך נפתחים." היום, ריבונו – של – עולם, אתה דן אותנו ופותח לנו את הספרים כדי לבדוק מעשינו. מילא, כאשר אנו חיים יש על מה לדון אותנו, לחייב אותנו או לזכותנו בדין, אך המתים מדוע פותחים שוב את פנקסיהם ודנים אותם מחדש? הרי כבר דנו אותם בשנה שעברה! אלא ניתן לבאר, כי אכן דנים את המתים כל שנה מחדש, וזאת בגלל הבנים שהם השאירו בעולם הזה. כל שנה מחדש בודקים בשמי עליון מי הם הילדים "ממשיכי דרכו של האדם", ועל פי מעשיהם ניתן להצילו בעולמות עליונים. אם כך, כמה חשוב שלאדם יהיו בנים ממשיכי דרכו, שיהא מי שיאמר אחריו קדיש, שיהיו בנים שימשיכו בדרך התורה והמצוות. וזו חובתו של האב בבניו, הוא מצווה על כך כמו שכתוב: "ולמדתם אותם את בניכם". זהו ציווי!

בת קול מכרזת במוצאי יום כיפור לך אכול בשמחה לחמך כי כבר רצה ה' את מעשיך. 'נשאל מרן הגרי"ז זצ"ל מדוע צריכים לבת קול על זה, והשיב כי אם אדם יעשה תשובה באמת, ויחשב את כל מעלליו במשך השנה, אזי מרוב צער לא יהיה מסוגל לאכול, ולכן צריך בת קול מיוחדת 'לך אכול בשמחה לחמך'. 'והוסיף לבאר מאמר הגמ' בעבודה זרה (יז, א) 'כל הפורש ממינות מיית', שאין הביאור שצריך להמית את עצמו, אלא מרוב הצער של העבירה, נותן שיבוא לידי מיתה. ואמר מרן זצ"ל 'על שאר עבירות אמנם לא נאמר שהצער כל כך גדול, עד שיביא לידי מיתה, אבל עד כדי כך שלא יהיה לו תיאבון לאכול אפשר להבין'. ולכן צריך בת קול 'לך אכול בשמחה'. (שי לתורה)